

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 368/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti..., zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Radlinského 36, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 416/2012 zo 17. decembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti..., o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. marca 2014 doručená sťažnosť spoločnosti... (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 416/2012 zo 17. decembra 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 13. marca 2014.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovateľka bola v procesnom postavení žalovanej účastníčkou konania vedeného Okresným súdom Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“), v ktorom sa... (ďalej len „žalobca v 1. rade“) a ... (ďalej len „žalobca v 2. rade“) domáhali vypratania pozemku zapísaného na liste vlastníctva č... pre obec a katastrálne územie..., ako parcela registra..., o výmere..., a pozemku – parcely registra..., o výmere..., vytvoreného geometrickým plánom T. P. č... z 15. júna 2006 z pozemku – parcely registra... o výmere..., zapísaného na liste vlastníctva č... pre obec a katastrálne územie... (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“). Okresný súd rozsudkom sp. zn. 6 C 1/2011 z 9. septembra 2011 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uložil sťažovateľke povinnosť vypratáť sporné nehnuteľnosti v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku a súčasne zamietol návrh žalobcu v 2. rade, ako aj vzájomný návrh sťažovateľky na zriadenie vecného bremena. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že na základe nájomnej zmluvy z 29. decembra 2006 uzatvorenej medzi žalobcom v 1. rade ako prenajímateľom a sťažovateľkou ako nájomníčkou vznikol medzi zmluvnými stranami nájomný vzťah, predmetom ktorého bol nájom sporných nehnuteľností. Keďže nájomná zmluva bola uzatvorená na dobu určitú, pričom nedošlo k jej obnoveniu, nájomný vzťah zanikol k 31. decembru 2010. Od 1. januára 2011 teda sťažovateľka užívala sporné nehnuteľnosti bez právneho dôvodu. Návrhu žalobcu v 1. rade na vypratanie sporných nehnuteľností podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý je vlastníkom sporných nehnuteľností, preto okresný súd vyhovel, poukazujúc na konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej sa vlastník pozemku môže domáhať jeho vypratania bez ohľadu na to, či sa na uvedenom pozemku nachádza nehnuteľná stavba patriaca osobe, proti ktorej žaloba na vypratanie smeruje. Okresný súd preto ani nevykonával dokazovanie týkajúce sa charakteru objektu „bufet s terasou“ patriacemu sťažovateľke. Vzájomný návrh sťažovateľky na zriadenie vecného bremena podľa § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka okresný súd zamietol pre nedostatok aktívnej legitímácie sťažovateľky na podanie takéhoto

návrhu, keďže rozhodovanie o vyrovnaní vzťahov medzi stavebníkom a vlastníkom pozemku je viazané výlučne na návrh vlastníka pozemku, ktorým je žalobca v 1. rade.

Proti rozsudku okresného sudu podala sťažovateľka odvolanie z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. a), c) a f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). O odvolaní sťažovateľky rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 6 Co 377/2011 z 18. apríla 2012 tak, že rozsudok okresného sudu vo výroku, ktorým uložil sťažovateľke povinnosť vypratať sporné nehnuteľnosti a ktorým jej vzájomný návrh zamietol, potvrdil ako vecne správny. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového sudu a v jednotlivostiach odkázal na odôvodnenie jeho rozsudku.

Proti uvedenému výroku rozhodnutia odvolacieho sudu podala sťažovateľka dovolanie, ktorým žiadala napadnutý rozsudok krajského sudu zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie. Prípustnosť dovolania odvodzovala s poukazom na ustanovenie § 237 písm. f) a g) OSP. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Cdo 416/2012 zo 17. decembra 2013 dovolanie sťažovateľky odmietol ako procesne neprípustné, keď nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 OSP.

Podľa názoru sťažovateľky postupom a napadnutým uznesením najvyššieho sudu boli porušené jej označené práva, pričom v odôvodnení sťažnosti bližšie argumentovala:

„Podľa názoru porušovateľa nedoručenie podania žalobcu 1/ zo dňa 16. 03. 2013, nedodržanie postupu pri verejnom vyhlásení rozsudku odvolacím súdom a v nedostatočnom odôvodnení jeho rozsudku, nepredstavuje vady konania v zmysle ust. § 237 písm. f) Osp...

Takýto záver porušovateľa je v rozpore so skutkovým stavom, vykonaným dokazovaním a nezodpovedá účinnej právnej úprave platnej na území Slovenskej republiky.

K dovolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 237 písm. g) žalovaný uvádza, že v odvolacom konaní rozhodoval vylúčený sudca, a to vzhľadom na odôvodnenú pochybnosť o nezáujatosti sudcov Krajského sudu v Žiline vo vzťahu k prejednávanej veci. O nezáujatosti sudcov Krajského sudu v Žiline je možné pochybovať, nakoľko žalovaný má za to, že existujú nadštandardné vzťahy medzi funkcionármi Žilinského samosprávneho kraja a sudcami Krajského sudu v Žiline, pre ktoré

existuje objektívna pochybnosť o nezaujatosti a nestrannosti sudcov Krajského súdu v Žiline. Preukazuje to aj snaha žalobcu 1/ ovplyvniť Krajský súd v Žiline podaním zo dňa 16. 03. 2012 doručené súdu 22. 03. 2012.

Žalovaný považuje podanie žalobcu 1/ za úmyselné ovplyvňovanie súdu, ktorým podaním žalobca 1/ zneužil svoju pozíciu orgánu miestnej samosprávy a svojím konaním nerešpektoval princíp rovnosti strán v občianskom súdnom konaní. O skutočnosti, že žalobca 1/ využil svoj vplyv v rámci samosprávy svedčí aj ten fakt, že podanie zo dňa 16. 03. 2012 adresoval súdu vo vlastnom mene a nie prostredníctvom svojho právneho zástupcu, ktorým je I. P.

Podanie žalobcu 1/ zo dňa 16. 03. 2012 nebolo žalovanému zo strany Krajského súdu nikdy doručované a o jeho podaní sa žalovaný dozvedel až z nazretia do spisu vedeného na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 6Co/377/2011 dňa 20. 04. 2012. Ihneď po tom, ako sa žalovaný dozvedel o obsahu a existencii podania žalobcu 1/ zo dňa 16. 03. 2012 vzniesol voči sudcom Krajského súdu v Žiline námietku zaujatosti.

Odôvodnená pochybnosť o nezaujatosti odvolacieho súdu vyplýva aj z tej skutočnosti, že ešte dňa 20. 04. 2012, kedy bol žalovaný nahliadnuť do spisu vedeného na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 6Co/377/2011, obsah tohto spisu netvorila zápisnica o verejnom vyhlásení rozsudku a rovnako z obsahu spisu nevyplývalo, že by miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku malo byť spisovou kanceláriou oznámené najmenej päť dní pred jeho vyhlásením v súlade s ust. § 156 ods. 3 O. s. p. Žalovaný ešte dňa 20. 04. 2012 po nazretí do spisu nevedel, že vo veci už vlastne bolo rozhodnuté a túto informáciu mu neposkytli ani zamestnanci krajského súdu, hoci sa ich na túto skutočnosť dopytoval. Spisovou kanceláriou mu bolo oznámené, že ku dňu 20. 04. 2012 (piatok) zápisnica (pozn. žalovaný nebol informovaný o tom aká) ešte nie je vyhotovená a podpísaná. Napriek tejto skutočnosti bol rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/377/2011 zo dňa 18. 04. 2012 právnenému zástupcovi žalovaného doručený už 23. 04. 2012 (pondelok).

Žalovaný vzhľadom na skutočnosť, že ešte dňa 20. 04. 2012, t. j. dva dni po verejnom vyhlásení rozsudku, z obsahu spisu nebolo zrejmé miesto ani čas verejného vyhlásenia rozsudku, má za to, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku mu neboli riadne oznámené. O skutočnosti, že vo veci bolo rozhodnuté už dňa 18. 04. 2012 sa žalovaný

prvýkrát dozvedel až zo samotného písomného vyhotovenia rozsudku, ktoré bolo doručené jeho právnenému zástupcovi dňa 23. 04. 2012...

Postupom Krajského súdu v Žiline, ktorý neoboznámil žalovaného s podaním, ktoré vo veci vykonal žalobca 1/ a ktorý riadne neoznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku, bolo odporcovi znemožnené uplatnenie jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva, napr. v ust. § 15a O. s. p., a tým mu bola odňatá možnosť konať pred súdom

Rozhodnutie porušovateľa je zjavne arbitrárne, nakoľko porušovateľ pri vydaní napadnutého rozhodnutia nevychádzal zo skutočne zisteného skutkového stavu, pričom zistené skutkové okolnosti interpretuje výrazne v neprospech žalovaného.

Sťažovateľ má za to, že odňatím možnosti konať pred súdom v tomto prípade sa rozumie aj tá skutočnosť, že odvolací súd neoboznámil účastníka konania s podaním, ktoré vo veci vykonal žalobca 1/ a sťažovateľ má za to, že toto podanie malo vplyv na priebeh konania. Takýmto podaním bolo podanie žalobcu 1/ zo dňa 16.03.2012, ktoré bolo doručené súdu dňa 22.03.2012 a bolo označené ako odvolacie konanie - urgencia...

K dovolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b) sťažovateľ uvádza, že má za to, že v konaní bolo porušené aj jeho právo na súdnu ochranu, nakoľko odvolací súd napadnuté rozhodnutie náležite neodôvodnil, keď sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia iba stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa...

Žalovaný má za to, že odvolací súd a ani súd prvého stupňa dostatočne neodôvodnili svoje rozsudky. Najväčším ich nedostatkom je temer úplná absencia reakcie na argumenty žalovaného ohľadom nevykonateľnosti žalobného petitu, ktorého sa žalobcovia domáhali a úplná absencia reakcie na argumenty žalovaného ohľadom charakteru stavieb nachádzajúcich sa na sporných nehnuteľnostiach a tiež charakteru sporných nehnuteľností. Súd síce nie je povinný reagovať na akýkoľvek argument účastníkov konania a odvolací súd môže prevziať argumentáciu nižšieho súdu..., ale v danom prípade išlo o veľmi závažné argumenty žalovaného, s ktorými sa krajský súd (ako aj súd prvého stupňa) bol povinný vypořadať racionálne a logickým spôsobom, čo sa nestalo.

Podľa názoru sťažovateľa porušovateľ ignorujúc ustálenú súdnu prax ako aj skutkové okolnosti si vytvoril v otázke existencie väd konania odôvodňujúcich podanie

dovolania a prijal závery, ktoré porušujú základné právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces a jeho práva na prístup k súdom.

... Porušovateľ v napadnutom rozhodnutí použil príliš formalistický výklad príslušných zákonných ustanovení, rozhodol arbitrárne, sťažovateľovi odoprel právo na prístup k súdu a porušil jeho základné práva garantované v čl. § 46 ods. 1, Ústavy SR a v článku 6 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd.“

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„1. Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 416/2012 zo dňa 17. 12. 2013 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde a základné právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 416/2012 zo dňa 17. 12. 2013 a vec vracia na ďalšie konanie.“

3. Zároveň sťažovateľ žiada priznať náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 340,88 € a túto poukázať jeho právnemu zástupcovi na účet vedený vo VÚB a. s., pobočka Dolný Kubín č. účtu: 121948332/0200, VS: 921211.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 416/2012 zo 17. decembra 2013.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti

medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Podstatou námietok sťažovateľky je jej nesúhlas s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v napadnutom uznesení, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu sp. zn. 6 Co 377/2011 z 18. apríla 2012 ako procesne neprípustné, pretože nezistil vady konania opodstatňujúce prípustnosť dovolania podľa § 237 OSP. Podľa sťažovateľky právny záver najvyššieho súdu vyslovený v napadnutom uznesení je v rozpore so zisteným skutkovým stavom a je výsledkom príliš formalistického výkladu príslušných ustanovení aplikovaných právnych predpisov, v dôsledku čoho je napadnuté uznesenie arbitrárne.

Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže

konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. OSP. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až písm. g) tohto zákonného ustanovenia.

Podľa judikatúry ústavného súdu je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť, či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 35/02).

Ústavný súd v tomto konaní preto skúmal, či uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 416/2012 zo 17. decembra 2013 je z ústavného hľadiska udržateľné a akceptovateľné. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia okrem iného uviedol:

«V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd

prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

V danej veci napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku, uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O. s. p., pretože nie je zmeňujúci, ale potvrdzujúci, pri ktorom odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O. s. p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O. s. p. vylúčené. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

So zreteľom na žalovanou tvrdené dôvody prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdení, že žalovanej bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred ním (§ 237 písm. f/ O. s. p.). a že v prejednávanej veci rozhodovali vylúčení sudcovia (§ 237 písm. g/ O. s. p.)

Vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. mali podľa tvrdenia žalovanej spočívať v nedoručení podania žalobcu 1/ zo 16. marca 2013, v nedodržaní postupu pri verejnom vyhlásení rozsudku odvolacím súdom a v nedostatočnom odôvodnení jeho rozsudku.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných

práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, napr. právo na doplnenie alebo opravu nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu a pod.

Z hľadiska posúdenia existencie tejto vady ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je ňou skutočne postihnuté.

K výhrade dovolateľky, že odvolací súd jej nedoručil podanie žalobcu I/ zo 16. marca 2012, ktorým žiadal o urýchlenie odvolacieho konania, dovolací súd poznamenáva, že súdy nie sú povinné každú písomnosť založenú účastníkom konania do spisu doručovať protistrane. Takúto povinnosť im Občiansky súdny poriadok ukladá len v prípade takých podaní, ktoré majú z hľadiska ich obsahu podstatný význam pre výsledok sporu. Takýmito podaniami účastníka, ktoré je súd povinný doručiť druhému účastníkovi, sú predovšetkým návrh na začatie konania (§ 79 ods. 4 O. s. p.), odvolanie (§ 209a ods. 1 O. s. p.), dovolanie, prípadne podania, ktorých obsahom je skutkový a právny rozbor prejednávanej veci. O takúto písomnosť však v danej veci nešlo, preto nebolo nevyhnutné doručovať ju na vedomie ostatným stranám.

Dovolateľka ďalej namietala, že odvolacím súdom nebol dodržaný postup pri verejnom vyhlásení rozsudku.

Podľa čl. 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky rozsudky sa vyhlasujú v mene Slovenskej republiky a vždy verejne. Zákon preto vyžaduje aj v prípadoch, v ktorých sa rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, aby súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením (§ 156 ods. 3 O. s. p.).

Zo spisu (zoznam vecí na č.l. 187) je zrejmé, že miesto (Krajský súd v Žiline, pojednávacia miestnosť č. 10, prízemie) i termín (18. apríla 2012 o 13.40 hod.) verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu v danej veci boli oznámené na úradnej tabuli súdu v čase od 12. apríla 2012 do 19. apríla 2012, teda riadne a v stanovenej lehote. Týmto postupom preto nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti účastníkom konať pred súdom.

Podľa názoru dovolacieho súdu žalovaná nedôvodne namietala i nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí súdov nižších stupňov. Oba rozsudky totiž zodpovedajú požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. na riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd sa v dôvodoch svojho rozhodnutia stotožnil s názorom prvostupňového súdu, že po skončení nájomného vzťahu medzi účastníkmi bola žaloba vlastníka pozemku o jeho vypratanie podľa § 126 OZ podaná dôvodne a vzájomný návrh žalovanej na zriadenie vecného bremena bol správne zamietnutý pre nedostatok aktívnej legitímácie. Jeho odôvodnenie treba považovať taktiež za dostatočné, výstižné a zrozumiteľné. Vysporiadal sa v ňom aj so všetkými podstatnými námietkami žalovanej.

V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na závery vyplývajúce z uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003 a sp.zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorých všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na všetky námietky alebo argumenty v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a ktoré zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Ďalej sa dovolací súd zaoberal námietkou dovolateľky, podľa ktorej vo veci rozhodovali vylúčení sudcovia.

I keď zákon v § 14 ods. 1 O. s. p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj s prípadom, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie

o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O. s. p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania veci, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

Z hľadiska § 14 ods. 1 O. s. p. je právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkovi konania určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania.

Dovolateľka tvrdí, že v prípade sudcov Krajského súdu v Žiline existovali dôvody vylučujúce ich z prejednávania a rozhodovania danej veci. Poukazuje na to, že boli pri rozhodovaní ovplyvnení podaním žalobcu 1/ zo 16. marca 2012, ktoré adresoval súdu vo vlastnom mene a ktoré svedčí o existencii nadštandardných vzťahov medzi funkcionármi Žilinského samosprávneho kraja a sudcami Krajského súdu v Žiline.

Podanie žalobcu 1/ zo 16. marca 2012 označené ako „urgencia“, ktorým žiada o skoré rozhodnutie vo veci, neobsahuje žiadne tvrdenia spochybňujúce nezaujatosť zákonných sudcov Krajského súdu v Žiline. Odvolací súd rozhodoval o odvolaní žalovanej, doručenom prvostupňovému súdu 19. októbra 2011, až po vyše piatich mesiacoch odo dňa jeho predloženia predkladacou správou zo 7. novembra 2011. Ani skutočnosť, že súd vytýčil termín verejného vyhlásenia rozhodnutia mesiac po doručení mu uvedenej urgencie nevyvoláva pochybnosť o nezaujatosti jeho sudcov. Súdy sú povinné dbať na to, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá (§ 100 O. s. p.). V dovolaní vyslovené pochybnosti dovolateľky o nezaujatosti a nestrannosti zákonných sudcov nemožno považovať za právne relevantné. Dovolací súd konštatuje, že tieto pochybnosti sú podľa všetkého motivované nespokojnosťou žalovanej s rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci a nemôžu objektívne zakladať dôvod pre vylúčenie sudcov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že konanie pred odvolacím súdom nie je postihnuté vadou podľa § 237 písm. g/ O. s. p.

Na dovolací dôvod žalovanej, ktorý mal spočívať v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom, dovolací súd nemohol prihliadať, pretože uvedené skutočnosti by mohli byť len odôvodnením dovolania v prípade, ak by dovolanie bolo prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O. s. p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, no prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného hľadiska neskúmal), dovolateľkou vytykaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalovanej odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.»

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyšší súd jednoznačným a vyčerpávajúcim spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľky odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti. Odôvodnenie napadnutého uznesenia poskytuje dostatočný podklad pre uvedený právny záver, pričom poskytuje primeranú odpoveď aj

na sťažovateľkou uplatnené dovolacie námietky. Podľa názoru ústavného súdu tvrdenie sťažovateľky o príliš formalistickom výklade príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ktorý nekorešponduje zistenému skutkovému stavu) vo veci posúdenia ňou uplatnených dovolacích dôvodov najvyšším súdom zjavne neobstojí. Najvyšší súd sa dostatočne vysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľky, keď jednoznačným spôsobom ozrejmil, prečo nepovažoval ňou namietaný postup odvolacieho súdu spočívajúci v neoboznámení sťažovateľky s podaním žalobcu v 1. rade zo 16. marca 2012 a v údajnom neoznámení miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku za odňatie možnosti konať pred súdom. Najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal aj s námietkou sťažovateľky o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí súdov nižších stupňov, ako aj s námietkou, že v odvolacom konaní rozhodoval vylúčený sudca. Dovolací súd tiež zdôvodnil, prečo nemohol prihliadnuť na dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci, ktoré môže byť dovolacím dôvodom len v prípade procesne prípustného dovolania, samo osebe však prípustnosť dovolania nezakladá (§ 236 a nasl. OSP).

Ústavný súd konštatuje, že predmetný postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojim vlastným. Prípadný zásah ústavného súdu, a to nahrádzanie právneho názoru najvyššieho súdu, je možné realizovať len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše

treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery najvyššieho súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a základným právom sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie ňou označených práv. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v tejto veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2014